

Zelfkennis, onze hedendaagse uitdaging

Clarisa Elosegui

Clarisa Elosegui was General Secretary (voorzitter) van de Spaanse afdeling.

Wanneer we over 'zelfkennis' spreken, wordt duidelijk dat onwetendheid over onszelf ons vertrekpunt is, zelfs al menen sommigen van ons zichzelf te kennen.

En onmiddellijk rijst de vraag: Wie ben ik?

In de theosofische literatuur is ons menigmaal en op verschillende manieren verteld dat wij niet het fysieke lichaam, noch de emoties, noch de gedachten zijn, en is ons verzekerd dat wij van nature goddelijk zijn.

We kijken om ons heen en zien een enorm lijden, dichtbij, maar ook ver van ons af, rondom ons en in onszelf. We observeren ook de mensen met wie we relaties onderhouden, familiale en vriendschappelijke relaties, affectieve en broederlijke relaties. Zo zien we dat ook daar veel lijden bestaat. Zelfs bij de leden van de Theosophical Society (TS) onderkennen we een zeker lijden, ondanks het feit dat wij kunnen putten uit de diepe bron van wijsheid die theosofie ons biedt! Deze observatie leidt tot een andere vraag. Als wij van nature goddelijk zijn, waarom kent de mensheid dan zoveel lijden? In de laatste decennia zijn de onderzoeken van de psychologie steeds verder ontwikkeld en toch is weinig aandacht besteed aan de gehele samenstelling van de mens. Net zoals het voor de

kennis van het menselijk lichaam noodzakelijk is om alle organen met hun verschillende functies, hun onderlinge relaties en hun samenhang te kennen en te begrijpen, zo ook is het nodig de volledige samenstelling van de mens, met zijn verschillende lichamen of voertuigen, hun verschillende functies, hun onderlinge relaties en hun samenhang te kennen en te begrijpen.

Ons is gezegd dat wij, met het betreden van het menselijke stadium, wezens zijn met een goddelijke potentie. Het is alsof we de grootste schat bezitten, zonder te beseffen dat we die hebben of te weten waar die zich bevindt, waardoor we er geen gebruik van kunnen maken en er niet van kunnen profiteren. Het zelf-bewustzijn bestaat niet. We weten niets. Deze goddelijke

natuur is een potentie, in de dop, die zich ongetwijfeld moet ontwikkelen. Dit is mogelijk, omdat dezelfde wetten het universum ondersteunen met zijn melkwegstelsels en zijn zonnesystemen. Deze natuurwetten, deze wonderlijke geometrie die we in de verschillende rijken zien, al deze schoonheid – deze zelfde Wetten ondersteunen ook ons en leiden naar ons eigen innerlijk. Wij moeten er dus toe komen dit potentieel te ontwikkelen, door het te activeren en zelfbewust te maken, zelfs al beseffen we niet dat we erover beschikken. Om dit mogelijk te maken, beginnen wij onze menselijke evolutie in de primitiefste fase.

Men zegt ons dat dit potentieel vervat is in een afspiegeling van de drie-eenheid die in iedere manifestatie aanwezig is. Deze drie-eenheid begint met *Atma* of *Atman*, de universele geest, ondeelbaar en voor iedereen gelijk. Er bestaan niet meerdere geesten, maar uitsluitend één enkele geest die in ieder mens gelijk schittert. *Atma* is het "*Absolute Universele Beginsel*". Hoe ontvouwt dit altijd in *Atma* aanwezige potentieel zich? Men zegt ons dat het Ene, waarvan *Atma* de uitstraling is, zich manifesteert als geest of bewustzijn, met behulp van lichamen geheel gemaakt van energie of materie. Dit veroorzaakt direct al bij het begin van de manifestatie een tweedeling. Het is een tweedeling die meestal wordt aangeduid met de term positief – negatief. Dankzij deze twee polen is de manifestatie mogelijk. Echter, we zullen deze polen niet moeten verwarren met wat normaliter wordt aangeduid als goed en kwaad.

Theosofie zegt ons ook dat iedere manifestatie wordt ondersteund, geregeld en voorgeschreven door universele wetten of beginselen, ook wel goddelijke wetten of natuurwetten genoemd. Het Hermetisme geeft ons een geordende opsomming van zeven van deze

wetten of beginselen, aangeduid als mentalisme, overeenstemming, vibratie, polariteit, ritme, oorzaak-gevolg en regeneratie. Alle wetten die bekend zijn aan de wetenschap vloeien eruit voort, evenals de wetten die wij nog niet kennen. Deze zijn van kracht op alle niveaus en bij alle verschijningsvormen van het Leven. Deze ondersteunen de mensheid, ook al kennen wij ze niet en veronachtzamen wij ze.

Voordat we verder gaan, kunnen we enkele woorden die mevrouw H.P. Blavatsky (HPB) tot haar leerlingen sprak, in herinnering brengen. Zij deed dit om zoiets onbegrijpelijks als deze duidelijke dualiteit te verhelderen: *Materie is verdichte geest; geest is gesublimeerde materie. Alles is gelijk.* Het kan ons geweldig helpen om, zowel bij het begin van onze studie als tijdens onze studie, rekening te houden met deze woorden van HPB. Ons werk zal eruit bestaan diepzinnig na te denken over de betekenis ervan, totdat we ons bewust worden van de waarheid van haar woorden. Tussen de twee uitersten, van het meest verdichte tot het meest subtiele, vindt men een oneindig aantal gradaties. Men heeft geprobeerd deze gradaties uit te leggen aan de hand van een schema van "zeven niveaus". Het woord "niveau" mag niet tot verwarring leiden door ons te doen denken aan de op elkaar liggende schillen van een ui. Alle niveaus doordringen elkaar. Het meest subtiele doordringt altijd het meest verdichte.

Het eerste niveau is genoemd *Adi* of goddelijk, het niveau van de "goddelijke bron"; het tweede niveau is *Anupadaka*, dit is waar de stralen die voortkomen uit *Adi* verschijnen. Het lijkt erop dat deze twee niveaus in onze huidige staat van ontwikkeling door ons niet gekend kunnen worden. Pas als wij de staat van boven-menselijkheid bereikt hebben, zal dit mogelijk zijn.

Na *Anupadaka* of het monadisch niveau, komt het "goddelijk atmisch" niveau, de manifestatie van het meest subtiele. Vanaf hier tot het meest verdichte niveau vinden we de niveaus die buddhisch, mentaal, astraal en fysiek genoemd worden. Ieder van deze niveaus is weer onderverdeeld in zeven subniveaus en in ieder subniveau bestaan weer ontelbare gradaties van subtiliteit/dichtheid.

Men kan zeggen dat iedere gradatie in zekere mate "een manifestatie is van de geest of het bewustzijn - GODDELIJK LEVEN - met behulp van een gradatie van materie of energie". Met deze gradaties van materie/energie, subtieler of compacter, vormen alle manifestaties, of eenheden van leven, in evolutie op elk niveau hun bekledingen of voertuigen die zij gebruiken om te "verschijnen, om zichtbaar te worden op het corresponderende niveau". Zo is het in alle rijken van de natuur.

Een heel bekend voorbeeld stelt ons in staat het meest subtiele te begrijpen. Als wij een lichaam of fysiek voertuig bezitten, kunnen wij zichtbaar zijn op het fysieke niveau. Zodra wij ons fysieke voertuig verliezen tijdens het proces dat wij de "dood" noemen, zijn wij niet meer zichtbaar op het fysieke niveau, maar wij blijven zichtbaar op de overige niveaus, zolang we bekleed zijn met een voertuig bestaande uit materie/energie behorend tot ieder van die niveaus.

Laten we terugkeren naar *Atma*, het meest subtiele. Drie kwaliteiten of aspecten, afkomstig van de "goddelijke straal" verschijnen in *Atma*. Deze vormen de drie-eenheid, bekend onder verschillende namen in alle godsdiensten sinds de allerverste oudheid. Theosofie spreekt van *Sat*, *Chit*, *Ananda*. Men kan van *Sat* zeggen dat het goddelijke IS, het Zijn (de voorwaarde van zijn). Het goddelijke kent zich, het is zich bewust te zijn, dat is *Chit*. Dit bewustzijn gaat vergezeld van gelukza-

ligheid, dat is *Ananda*.

Wanneer de straal van bewustzijn het atmische niveau doordringt met zijn drie aspecten, doet het aspect *Sat* het trillen, terwijl het zich een atoom materie/energie verschafft, uit de meest verhevene van dit niveau, en zich met dit atoom "bekleedt". Dan verschijnt *Atma*. Een "eenheid van leven", of *Atma*, manifesteert zich op het atmische niveau. Tot dan vormen de drie niveaus de heilige drie-eenheid, samengesteld uit twee meer verheven niveaus, *Adi* en *Anupadaka*, en de hogere sub-niveaus van het atmische niveau. In deze drie-eenheid is het bewustzijn nog een eenheidsbewustzijn, maar de manifestatie zou daar eindigen als er geen orde zou bestaan in de verwezenlijking van de evolutie of ontwikkeling van het innerlijke potentieel, dat zich in dezelfde "eenheid van leven" of *Atma* bevindt. Om die reden dient de eenheid van leven "af te dalen", van niveau tot niveau, zich steeds bekledend met de materie/energie die correspondeert met het desbetreffende niveau. Net zo doet het aspect *Ananda*, dat zich bevindt in de "eenheid van leven" of *Atma*, het buddhisch niveau trillen. *Atma* bekleedt zich met een sluier die bestaat uit buddische "materie of energie" en wordt *Atma-Buddhi*, een verschijning op het buddisch niveau. Het aspect *Chit*, eveneens een onderdeel van *Atma*, doet het hoogste aspect van het mentale niveau, het hoger denkvermogen of hoger manas, trillen zodanig dat het zich bekleedt met een dun vliesje "materie of energie" van uiterst subtiele mentale stof. Vervolgens wordt dit *Atma-Buddhi-Manas*, een Individuele drie-eenheid die een afspiegeling is van de goddelijke drie-eenheid, verschijnend op het niveau van het hoger denkvermogen. Dit dunne vliesje mentale "materie of energie" zal het "oorzakelijk lichaam" worden. In deze weerspiegelde drie-eenheid is het bewustzijn, door de bekleding met zijn lichamen of voertui-

gen, niet meer een bewustzijn van Eenheid, en wordt daarom "Individualiteit" of "Hoger Zelf" genoemd.

Atma, ingebed op het hoogste geestelijk niveau, dat fungeert als een soort "basiskamp" voor de duur van de ontwikkeling van de mensheid en daartoe bekleed met buddische en oorzakelijke voertuigen, wordt dan de Individualiteit, het Hoger Zelf of de Ego-Geest genoemd.

Zo kunnen de drie aspecten van het goddelijk bewustzijn, bekend als tegelijkertijd drievoudig en één, die op het niveau van de monade niet te onderscheiden en niet gemanifesteerd zijn, worden onderscheiden; zij openbaren zich met behulp van de Individualiteit. De drie aspecten van de drie-eenheid, *Sat*, *Chit*, *Ananda*, weerspiegelen zich in deze Individualiteit als Wil-Wijsheid-Bewustzijn. Op die manier is de afspiegeling van de goddelijke drie-eenheid aanwezig in de Individualiteit, aldus de "Hogere Driehoek" vormend, welke met de punt naar boven wijst omdat deze, in zekere zin, altijd naar zijn goddelijke bron wijst. Zelfs in het Oorzakelijk Lichaam of abstracte denken, de buitenste van de drie, wordt de harmonie bewaard en deze is steeds een afspiegeling van het goddelijk denken.

De Individualiteit of Hoger Zelf - waarvan het centrum steeds *Atma* blijft - verwerft de kennis die zij nodig heeft door een straal, een nieuwe afspiegeling van zichzelf, te bekleden met een voertuig dat is gevormd uit materie of energie van het lagere mentale niveau. Dit duidt men meestal aan met het lager mentale of concrete Lichaam. Daarnaast bekleedt het zich met een voertuig dat is gevormd uit materie of energie van het astrale niveau of het lichaam van emoties en verlangens. Tenslotte bekleedt de Individualiteit zich, met behulp van de fysieke ouders, met een fysiek lichaam. Dit proces van zich bekleden met lichamen of voer-

tuigen, en zich er daarna weer van ontdoen, noemt men "reïncarnatie". Dit proces zet zich voort, leven na leven, daarbij de Individualiteit of het Hoger Zelf de vruchten van ieder leven gevend, tot aan het einde van de menselijke cyclus. Zo wordt dus iedere nieuwe afspiegeling die is uitgezonden door de Individualiteit en die bestaat uit lager manas, het astrale en het fysieke, de lagere drie-eenheid genoemd. De punt wijst naar beneden, omdat het haar missie is om overeenkomstige niveaus te bereiken, om het Hoger Zelf, in zijn oorzakelijk Lichaam, alle mogelijkheden te bieden om zijn potentieel te ontwikkelen met behulp van allerlei ervaringen op de niveaus daaronder. In deze lagere drie-eenheid wordt het aspect bewustzijn van het hoger mentale de "gedachte" op het niveau van het lager mentale. Zo wordt het aspect *Gelukzaligheid*, *Wijsheid*, *Liefde* van buddhi plezier en emotie op het astrale niveau. Het aspect Levenswil van *Atma* wordt verlangen naar of geestdrift voor daden op het fysieke niveau. Zo zijn de persoonlijkheden afspiegelingen van een afspiegeling; de vervorming van het "licht" zal zonder enige twijfel zo groot zijn, dat wij zelfs niet zullen weten dat wij dit "licht" zijn - tenzij de voertuigen met behulp waarvan dit proces wordt gerealiseerd dermate puur en gekristalliseerd worden dat zij het originele licht of de goddelijke vonk die zij in zich dragen kunnen reflecteren. Dit proces is dus absoluut noodzakelijk.

Door de wetten, waaraan de evolutie sinds het begin van de ontwikkeling van de mensheid is onderworpen, richt de belangstelling zich naar buiten. Dit is noodzakelijk bij het individuele evolutionaire proces. Ja, gedurende talrijke incarnaties richt het menselijk wezen zich op "de buitenwereld"; men zou kunnen zeggen dat het "zich verwijderd van zijn eigen centrum en het Licht, dat zijn eigen bron is, bevindt zich achter

hem". Aan het begin van deze lange periode, en gedurende talrijke incarnaties, handelt het menselijk wezen in een duidelijke onderlinge afhankelijkheid met de natuur. In werkelijkheid respecteert hij de natuur meer vanuit instinct dan vanuit bewustzijn. Het zijn de wetten waaraan hij onderworpen is die hem doen handelen. In het begin is hij zich nauwelijks bewust van zijn eigen menselijkheid. Beetje bij beetje, ontwikkelen het astrale lichaam en het lagere of concrete mentaal zich; stapje voor stapje gaat de mens zich identificeren met de externe wereld van de uiterlijke verschijnselen die hij kent. Hij denkt het enige levende wezen te zijn en dientengevolge verwijderd hij zich steeds meer van zijn instinctieve respect voor de natuur.

Van incarnatie tot incarnatie krijgen de hersenen en alle systemen in het fysieke lichaam ook vorm, in nauwe samenhang met de ontwikkeling van de astrale, concreet mentale en oorzakelijke voertuigen die de totale evolutie bijeenbrengt. Evenzo ontstaat een geleidelijke ontwikkeling die we kunnen kwalificeren als een langzaam maar zeker toenevend half-bewustzijn, als gevolg van de ervaringen die zijn opgedaan tijdens opeenvolgende levens. Deze staat van half-bewustzijn zorgt voor een geleidelijk voortschrijdende verwijdering van de invloed van de "wetten". Men noemt het half-bewustzijn, omdat het gaat om via de zintuigen verkregen kenniservaring van buiten naar binnen. We kwalificeren deze kenniservaringen, in combinatie met de gedachten en emoties die zij oproepen, als positief of negatief, al naar gelang de mentaal-emotionele reactie die zij oproepen aangenaam of onaangenaam is. Wij verplaatsen ons tussen de tegengestelde polen, schommelend tussen die twee, en ontwikkelen daardoor kwaliteiten als haat-liefde, tederheid-hardheid, moed-angst, enzovoort.

Er is een fase waarin de mens zich op het toppunt van materialisme bevindt. Hij heeft de uiterste kwaliteiten op het hoogste niveau van tegengesteldheid ervaren en ziet zich meegesleurd door de kracht van de energie van genoemde kwaliteiten. Hij kan zich verheffen boven zichzelf en vervolgens maakt hij, onder de innerlijke druk van de afspiegelingen van de drievoudige Individualiteit, Wil-Wijsheid-Bewustzijn, een halve draai: hij keert terug naar "zijn Bron", met de blik gericht op het Ego of IK, de Individualiteit die hij is, maar die hij nog niet herkent als zichzelf. Toch gaat hij er recht op af, zelfs al neemt hij het licht in de verte waar. De slingerbeweging beschrijft een grote of minder grote boog en brengt de mens ertoe positieve dan wel negatieve kwaliteiten tot uitdrukking te brengen, afhankelijk van het feit of de uiterlijke omstandigheden gunstig dan wel ongunstig zijn ten opzichte van zijn verwachtingen. Op dit moment moet hij een grote uitdaging aangaan. Het lijden dat hij gedurende lange periodes heeft opgewekt en dat hij altijd beschouwde als onrechtvaardig, en niets met hem van doen hebbend wanneer dit hem, door de wet van oorzaak en gevolg, of karma, ten deel viel, dit lijden biedt hem thans een mogelijkheid om te leren en zijn bewustzijn te verruimen.

De voortschrijdende verruiming van het bewustzijn maakt dat de mens in deze nieuwe fase vooruitgaat, eerst met kleine stapjes en wankelend, maar later steeds krachtiger; het maakt dat hij het resultaat van zijn eigen daden onder ogen kan zien, met een steeds grotere beheersing van de hulpmiddelen die hem ten dienste staan. De "vrucht" van iedere ervaring, onder allerlei omstandigheden beleefd, wordt op den duur een soort gedeeltelijk ontwikkelde kwaliteit en wordt door het Ego opgenomen in het causaal lichaam, zodoende stap voor stap het bestaande potentieel verder ontwikkelend met behulp van het

bevattingsvermogen en de assimilatie die voortvloeit uit zijn gedachten, gevoelens, daden en woorden. De hogere gradaties ontwikkelen zich meer en meer: het begrip, de intelligentie, het onderscheid, en later verschijnt de intuïtie. De hulpmiddelen waarover de mens beschikt, voor het werk dat hij bij zichzelf tot stand brengt, worden steeds meer verfijnd.

De bewustwording van onze goddelijke natuur betekent ook het observeren, ontdekken en erkennen van datgene binnenin ons dat niet in harmonie is met deze natuur. Dit betekent dat onderscheid moet gemaakt tussen hetgeen binnenin ons een samenbindende aard heeft, een afspiegeling van deze Goddelijke Natuur; en hetgeen een afscheidend karakter heeft, een vervormde afspiegeling van die zelfde eenheidsnatuur. Wat vervormt deze afspiegeling? Wij identificeren ons met de lichamen of voertuigen die het ons mogelijk maken deel uit te maken van deze niveaus en we hebben gedacht dat we dit zelf waren: het bewustzijn wordt versluierd door deze voertuigen. De gewoontes die zijn ontwikkeld door de voertuigen van de persoonlijkheid hebben het karakter gevormd en dit vormt het totale eigen innerlijk, afgescheiden, dat een opeenstapeling wordt van angsten, benauwdheden, desillusies en frustraties, van tijd tot tijd verlicht door voorbijgaande momenten van goedheid, genoegdoening en blijdschap. De mentaal-emotionele en fysieke opwellingen van ieder menselijk wezen slingeren heen en weer, als zat hij op de onderkant van een reusachtige pendule die meer of minder grote uitslagen maakt, zonder dat hij daarop enige invloed kan uitoefenen. Het zelfbedrog duurt voort. De mens verlangt. Hij maakt, soms gedurende lange tijd, plannen om het object van zijn verlangen te bemachtigen. Terwijl hij aan zijn plannen werkt, wordt hij gegrepen door

zijn eigen enthousiasme over het project en dit bezorgt hem ontspanning. Als hij het object van zijn verlangen heeft verworven, ervaart hij voorbijgaande vreugde en voldoening en, net zoals dit bij kinderen met hun speelgoed het geval is, verminderen deze vreugde en voldoening tamelijk snel om uiteindelijk geheel te verdwijnen. De mens heeft er dan weer behoefte aan om een nieuw succes te plannen, een nieuw object van verlangen te creëren en aan dat verlangen te voldoen, om vervolgens opnieuw een onvoldaan gevoel te ervaren.

Aanvankelijk zijn de objecten van verlangen grof van aard. Later worden deze, al naar gelang het proces voortschrijdt, meer verfijnd. De bevrediging kan groter zijn, maar deze zwakt af en verdwijnt uiteindelijk.

Het ware Ik, het Hoger Zelf, het ware Wezen dat wij zijn, kan zijn persoonlijkheid geen bestendige voldoening verschaffen door vergankelijke successen. De natuur van het Hoger Zelf is goddelijk. Alles wat daarvan is afgescheiden en er geen deel van uitmaakt, kan nooit een bestendige bevrediging geven, want als dat mogelijk zou zijn, zou de persoonlijkheid voor altijd in de val gelokt zijn van de illusoire werelden, zonder de mogelijkheid om ook maar iets positiefs aan te dragen voor de ontwikkeling van zijn goddelijk potentieel. We horen steeds zeggen dat we positief moeten zijn en dat kan ons ertoe brengen te geloven dat het mogelijk is voortdurend aan de positieve zijde van de slinger te blijven, maar er is een wet waaraan deze beweging is onderworpen, die zegt dat de pendule evenveel naar links als naar rechts uitslaat. Een geweldig lijden ontwikkelt zich even gemakkelijk aan de ene pool als aan de andere, als gevolg van de afgescheidenheid. Zoals gezegd, balanceert de mens tussen de ene en andere pool zonder grip te hebben op de bewegingen van de pendule.

Wat te doen? Kan de mens zich bevrijden van deze gehechtheid aan de tegengestelde polen? Hoe kunnen we uit deze situatie loskomen?

De Boeddha wijst ons wat men noemt de "weg van het midden" of "het scherp van de snede". In de *Bhagavad Gita* legt Krishna aan Arjuna uit dat *hij die altijd tevreden is met wat hij krijgt, die de dualiteiten heeft doorbroken, die nooit jaloers is op iemand, die gelijk blijft bij mislukking en succes, diegene is niet betrokken, zelfs als hij handelt* (hij is niet gebonden aan Karma), (4,22).

Het zou onmogelijk lijken te slagen, als de "grote wezens" ons niet categorisch zouden verzekeren dat dit het einddoel van de mens is. Het moment is dus gekomen om zich nadrukkelijk af te vragen: waarom is er zoveel lijden voor onszelf en in de wereld? Kennis van theosofie, met inbegrip van de universele wetten waarover hiervoor is gesproken, biedt ons een grote hoeveelheid kennis. Alle kennis moet worden vergaard, opgenomen en in praktijk gebracht opdat het een deel van onszelf wordt en niet blijft steken in een hoekje van de overvolle vergaarbak van ons geheugen. Studie dient eerst intellectueel te worden begrepen. Door overdenking komen we tot het begrip van de meest innerlijke of verheven betekenis. Door constante en praktische toepassing in ons mentale, emotionele en fysieke leven van hetgeen we begrijpen, wordt dit een deel van onszelf en bewerkstelligt het een voortschrijdende verruiming van het bewustzijn.

Zo begrijpen we dat we iedere egoïstische activiteit moeten ombuigen tot een altruïstische, dat we alles wat afscheidt moeten veranderen in eenwording en vereniging. Onze lagere natuur verzet zich hiertegen, met alle verdichte kracht van de materie die de voertuigen van de persoonlijkheid vormt. Aangekomen in deze fase van de menselijke evolutie, zien wij ons

allen gesteld voor de enorme taak om onze gedachten, gevoelens, daden en woorden te zuiveren.

Door de trilling van onze gedachten, gevoelens, daden en woorden op een hoger plan te brengen, verheffen wij de trilling van onze lichamen of voertuigen, stapje voor stapje, en vervangen daarmee de zware materie met een lage trilling door een meer verheven trilling. Dat kan zich vertalen als een "zuivering" van de voertuigen door welke wij ons uitdrukken en als gevolg daarvan wordt, met behulp van deze voertuigen, een steeds grotere uitdrukking van onze goddelijke natuur mogelijk. Het is mogelijk dat dit een fase van zeer groot lijden is: omdat we zijn ondergedompeld in een luchtspiegeling, geloven we dat twee naturen met elkaar strijden, een hogere tegen een lagere, en we voelen ons ver verwijderd van de mogelijkheid de hogere te bereiken. De overwinning is verzekerd, want er bestaan geen twee ikken. Er zijn geen twee naturen, hoger en lager. Er bestaat slecht één enkele natuur en dat is de goddelijke natuur. Dat is onze goddelijke erfenis, maar deze zullen we pas ontvangen als we de "innerlijke volwassenheid" hebben bereikt.

We moeten ook begrijpen dat er een onderlinge afhankelijkheid bestaat tussen de evolutie van de mensheid en die van de andere natuurrijken. Iedere levenseenheid kent vanaf het eerste begin van haar evolutie een constante wisselwerking van energie-trillingen met alle andere levenseenheden, zowel op subtiele als op verdichte niveaus. Deze onderlinge wisselwerking wordt gestimuleerd door de natuurwetten zelf en heeft plaats in alle rijken. Alle natuurrijken helpen ons bij onze evolutie en, tegelijkertijd helpen wij hen, hoewel wij hen soms ook storen. Het menselijk wezen is zich niet bewust van deze onderlinge samenhang en handelt gedurende lange periodes van zijn evolutie onafhankelijk. Als gevolg daarvan is

hij onkundig van zijn intieme band met ieder ander natuurlijk en ontwikkelt hij een staat van exclusief "egoïsme". Deze afgescheidenheid is de bron van al het lijden.

Tot op heden is onze slingerbeweging tussen de beide polen vrij groot geweest. Wij hebben de neiging tot overdrijven: als we enige sympathie voor iemand voelen, is dat "een enorme sympathie" en als het omgekeerde het geval is spreken we van "een enorme antipathie". Als we naar iets verlangen, is ons verlangen erg sterk. Als we iets afwijzen, hebben we een sterk gevoel van afkeer. Het betreft echter altijd gedachten en gevoelens die uitsluitend onze persoonlijkheid raken. Het Hoger Zelf, het werkelijke Zelf dat wij zijn, wordt door geen van deze kwesties geraakt. Pas als we ons bewust worden wat we zijn en wat we niet zijn, kunnen we nalaten ons te identificeren met wat plaatsheeft op beide tegengestelde polen. De twee polen zijn een hulpmiddel voor de manifestatie. Ze hebben ons trouw gediend, vanaf onze kinderlijke mensheid tot aan de fase waarin we nu zijn beland, waarop we deze langdurige jeugd achter ons willen laten en volwassen willen worden in de eigenlijke zin van onze menselijkheid. Alle energieën en alles wat we hebben ervaren, hebben ons geholpen om tot dit punt te komen. Nu staat alles ons ten dienste om verder te komen, nu beheersen wij wat ons overkomt op beide polen. Zo kunnen wij observeren, herkennen, nadenken en corrigeren, om zo het motief van onze daden te veranderen. Onze daden moeten alle gestoeld zijn op het Goede, de Waarheid en de Schoon-

heid. De motivatie voor onze daden moet de erkenning van onze eenheid met alle wezens zijn. De eerbied voor het evolutieproces van alle wezens moet duidelijk aanwezig zijn in iedere gedachte, ieder gevoel, iedere daad en ieder woord. Deze activiteit zal ertoe leiden dat de trilling van de gedachte, de gevoelens, de daden en de woorden verhevener wordt. De slinger van onze pendule zal korter en korter worden. Als gevolg hiervan zal de uitslag van de pendule steeds kleiner worden, al naar gelang wij onze trilling op alle niveaus verheffen.

Sta mij toe te eindigen met uittreksels uit een paragraaf van Aryasangha, een leerling van de Boeddha: *Dat wat noch geest noch materie, noch licht noch duisternis, is maar werkelijk de inhoud en de wortel van dat alles, precies dat ben jij.* Vervolgens vinden we de regels die nader ingaan op de ontwikkeling van het universum, met zijn zeven niveaus en zijn zeven sub-niveaus, die we kortweg in grote lijnen hebben uiteengezet, en uiteindelijk eindigt de paragraaf als volgt: *Van deze zevendvoudige ladder op zeven niveaus, ben jij de getrouwe alpinist en de spiegel: oh minuscule mens!... Jij bent het, maar jij, jij weet het niet.* Wij moeten volhouden, totdat al onze activiteiten een getrouwe afspiegeling vormen van deze Liefde, waarvan wij de bron en tegelijkertijd de ontvanger zijn.

Uit: *Le Lotus Bleu*, 2013
Vertaling: Saskia Campert